

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ОПЕРАТИВЕН ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕН

БЮЛЕТИН

ФЕВРУАРИ, 1994 Г.

СОФИЯ, 1994 Г.

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набрана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери от икономиката и обществения живот.

С благодарност ще приемем Вашите отзиви и препоръки.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

включващ и НАЦИОНАЛНАТА ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧНА СЛУЖБА с филиалите си в Плевен, Варна, Пловдив, Кюстендил е с предмет на дейност:

- метеорологични, агрометеорологични и хидрологични информации, данни и анализи за химическото и радиоактивното замърсяване на въздуха и водите
- краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози за проявленията на времето, хидросферата, замърсяването на въздуха
- агрометеорологични прогнози за фенологичното развитие и формиране на добиви от земеделските култури
- изследвания и активни въздействия върху градови процеси
- обезпечаване с научноприложни изследвания, експеримент, разработки, методики и технологии на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки
- експертни оценки, експертизи и продукти на информатиката

ТАЗИ ОПЕРАТИВНА И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

- повишава икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота
- спомага за вземане на оптимални управленчески решения
- способства за намаляване на щетите и жертвите от неблагоприятни хидрометеорологични явления
- допринася за международния обмен на хидрометеорологична информация
- участва в световния мониторинг на изменението на климата и състоянието на атмосферата и хидросферата

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

От 1 до 5.II страната се намираше в размито антициклонално поле. Облачността по-често беше незначителна. През повечето дни беше почти тихо. Беше топло за сезона и максималните температури достигнаха до 16 °C.

През останалата по-голяма част от месеца времето над страната се развиваше под влияние на серия циклони, повечето преминали южно от нея. На 6.II под влиянието на образувания се антициклон над Финландия и Прибалтика и над Украйна и циклон над Сицилия преносът на въздушни маси се смени от западен в югоизточен. Под комбинираното влияние на макар и размития антициклон и преминаващия от Италия през Южна Гърция към Турция циклон на 7.II над страната се създаде валежна обстановка. Валежът беше незначителен от дъжд. Макар че температурите слабо се понижиха, беше сравнително топло за този период от годината. В баричен гребен на 8.II валежът спря и облачността се разкъса. Последвалят по-плитък циклон на 9 и 10.II премина по-южно от страната и поддържаше само значителна облачност без валежи. Температурите почти не се промениха.

На 12 и 13.II отново над страната се създаде валежна обстановка под влияние на новообразувания се антициклон над Финландия и Прибалтика и Средиземноморски циклон. Валежът беше повсеместен, но незначителен по количество. Духаха умерени и по Черноморието - силни североизточни ветрове. Температурите се понижиха с 10 до 12 °C. Подобно развитие имаше и преминал нов циклон на 14 и 15.II, както и проявите на времето у нас. Беше студено като 14, 15 и 16.II бяха ледени дни. Само в западните райони преваляваше слаб сняг, а в източните - облачността се разкъса. Влиянието на антициклона на север отслабна и новият циклонален център, който се придвижи от Северна Африка към Италия през Гърция, в челната си част обуслови затопляне и слаби превалявания от дъжд от 17 до 20.II. Последвалят плитък циклон на 21 и 22.II причини слаби превалявания от дъжд главно в Южна България. В сутрешните часове се образуваха мъгли. В антициклонално поле от 26 до 28.II времето се установи предимно слънчево и главно дневните температури се повишиха.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

През по-голямата част на февруари средноденоношните температури бяха по-високи от съответните норми. Само през периода 11-17.II те бяха по-ниски от нормалните. Най-топло (средноденоношни температури между 6 и 11 °C - с 4 до 10 °C по-високи от нормалните) беше около 3 февруари и през последните дни на месеца, а най-студено (средноденоношни температури между -12 и -6 °C - с 5 до 12 °C по-ниски от съответните норми) - на 13 и 14.II.

Средните месечни температури за февруари (между 1 и 4 °C, в Сандански 5,4 °C, в планинските райони между -6 и -1 °C, на Черни връх -7,5, на вр.Ботев 1,8 °C, на вр.Мусала -9,4 °C) в Дунавската равнина и Югозападна България бяха от 1 до 3 °C по-високи от нормалните, а в останалата част на страната - близки до нормалните, като само в югоизточните райони бяха малко по-ниски от съответните норми.

Най-високите температури през февруари (предимно между 17 и 22 °C, във В.Търново 24,9 °C, в Тетевен и Севлиево 24 °C, в планините между 4 и 9 °C) бяха измерени около 4,6 или на 28.II, а най-ниските (между -13 и -8 °C, в Севлиево и Грамада -17 °C в планините предимно между -22 и -15 °C) - в средата на месеца.

3. ВАЛЕЖИ

Предимно слаби превалявания имаше през периодите 6-9.II, 12-17.II и 19-22.II и около 25.II. През второто десетдневие те бяха предимно от сняг, а през останалата част на месеца - от дъжд.

Броят на дните с валеж 1 и повече литра на квадратен метър е до 4, в планинните райони и на места в Тракийската низина - до 9 дни. Максималният деннощен валеж в повечето райони е по-малък от 10 л/м², в Сандански е 22 л/м², в Цловдив и Враца - 14 л/м², в Кърджали - 13 л/м², в Пазарджик и Карлово - 12 л/м². Той беше измерен предимно през второто десетдневие.

Сумата на валежите (в повечето райони по-малка от 15 л/м²) е по-малка от 50% от нормата. Относително повече са валежите в западната част на Тракийската низина, централната част на Стара планина и Родопската област между 20 и 40 л/м², на вр.Мусала 49 л/м², което е от 50 до 80%, в отделни райони до 120% от нормата.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

През февруари динамиката на атмосферната циркулация беше сравнително малка и вятърът твърде рядко се усилваше. Условия за силен вятър (14 м/с и повече) имаше на 1, 3, през периода 12-15 около 25 и на 28.II. Броят на дни със силен вятър в по-голямата част беше до 2, като в много райони скоростта на вятъра не е достигала 14 м/с. Само по Черноморието и планините често беше ветровито, като броят на дните със силен вятър беше от 5 до 10, на н.Емине - 13 дни.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност (около 7 десети от небосвода) е малко повече от нормата. Слънчевото греене беше между 70 и 100%, на вр.Мусала -117 ч., в Сандански - 104 ч. Броят на ясните дни (предимно между 2 и 5, в Плевен - 7) е близък до нормата, а броят на мрачните дни (между 12 и 18 дни, в Сливен 108) - малко по-голям от нормата.

6. СНЕЖНА ПОКРИВКА

През февруари сравнително тънка снежна покривка се образува на 12 и 13.II, която на много места се задържа до 17.II, а в Северозападна България - до 21.II. Във високите части на планините снежна покривка имаше почти през целия месец, като дебелината ѝ беше между 80 и 130 см.

Броят на дните със снежна покривка в западната и централната част на страната е между 3 и 9, а в Източна България - до 3, като в отделни райони снежна покривка не се образувала.

7. ОСОБЕНИ ЯВЛЕНИЯ

Както през януари, така и през февруари особените явления бяха сравнително малко. Щормови съобщения се получаваха предимно за мъгли (през периода 5-7 февруари и през третото десетдневие на месеца) и за усилване на вятъра (предимно през второто десетдневие), което по Черноморието беше придружено и с усилване на вълнението до 4-6 бала. На 13.II на места в североизточните райони имаше умерена снежна виелица.

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През февруари продължи успешното зимуване на земеделските култури. Агрометеорологичните условия, макар и твърде променливи, позволява да се поддържа запазилото се почти през цялата сравнително топла зима добро състояние на есенните посеви, при които вегетационните процеси затихаха през студените периоди и отново се възобноваха със забавен темп при последващо затопляне. Първото десетдневие на февруари се характеризираше с наднормални топлинни условия и растежните процеси при есенниците предимно в Южна България, по Черноморието, а през някои от дните и в останалите райони се възобноваха и дори се активизираха. През второто десетдневие настъпи чувствително застудяване и есенните посеви отново преминаха в състояние на зимен покой. Образувалата се снежна покривка ги предпазваше от повреди.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

В края на месеца топлинните условия отново чувствително са подобриха и вегетацията повсеместно се възстанови. В резултат на това есенните посеви масово се намират във фази 3 лист и най-вече в братене. Изключение правят само някои от най-късно засетите посеви, предимно в Северозападна България и в някои високи полета на Западна България, които в края на месеца бяха все още във фаза поникване (вж. приложената карта).

При ранецфтияците костилкови овошци видове като бадем, кайсия и праскова в някои райони на Южна България още през първото десетдневие се наблюдаваше начално развитие. Застудяването през второто десетдневие предотврати преждевременното развитие при овошните видове. Повреди по плодните пъпки не се регистрираха. Само като изключение в отделни станции на Североизточна България се наблюдава частично измръзване на пъпките при кайсията, което няма да даде отражение върху бъдещата плодова реколта. През третото десетдневие началното развитие при повечето от овошните видове постепенно придоби масов характер, изразяващо се в набъбване и разпукване на плодните пъпки.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През повечето дни на месеца се извършваше подхранване на есенниците и дълбока оран. В края на месеца започна и сеитба на ранните пролетни култури. В градините и лозята се провеждаха резитби и пръскания, а в парниците и оранжерията се засяваха семена за производство на тютюнев и зеленчуков разсад.

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

През февруари в столицата в кв. "Младост 1" замърсяването на въздуха за следените замърсители е по-ниско от многогодишните средни месечни стойности (МСМС). Изключение правят няколко стойности на азотния двуокис през периода 18 - 25 февруари.

Съдържанието на серен двуокис в атмосферата за повечето дни на месеца надхвърля средноденонощната пределно допустима концентрация (ПДК) за районите на пл. "Възраждане" и кв. "Гео Милев". Максималната стойност е измерена на 22.II в пункта на пл. "Възраждане" и е 5,5 пъти над средноденонощната ПДК. Наблюдавани са и превишения на съответните санитарно-хигиенни норми за концентрациите на азотен двуокис във всички пунктове в столицата, като еднократната ПДК е надхвърлена до 2,5 пъти, а средноденонощната до 4 пъти (пл. "Възраждане").

Количеството прах в атмосферата на града почти през целия месец е високо от средноденонощната ПДК, а в доста случаи и от еднократната ПДК. В района на пл. "Възраждане" и кв. "Гео Милев" през последната десетдневка на месеца концентрациите на прах превишават средноденонощната ПДК до 8 пъти - на 24.II и до 2,5 пъти еднократната ПДК - на 28.II в пункта на пл. "Възраждане".

През февруари не са наблюдавани стойности на фенол, надхвърлящи ПДК. Съдържанието на сероводород, измервано в пункта в кв. "Младост 1", е високо от ПДК между 1 - 5, 12 - 20 и 26 -28.II, като най-висока концентрация е регистрирана на 15.II - 3,5 пъти над ПДК.

Таблица 1

МЕТЕОРОЛОГИЧНА СПРАВКА

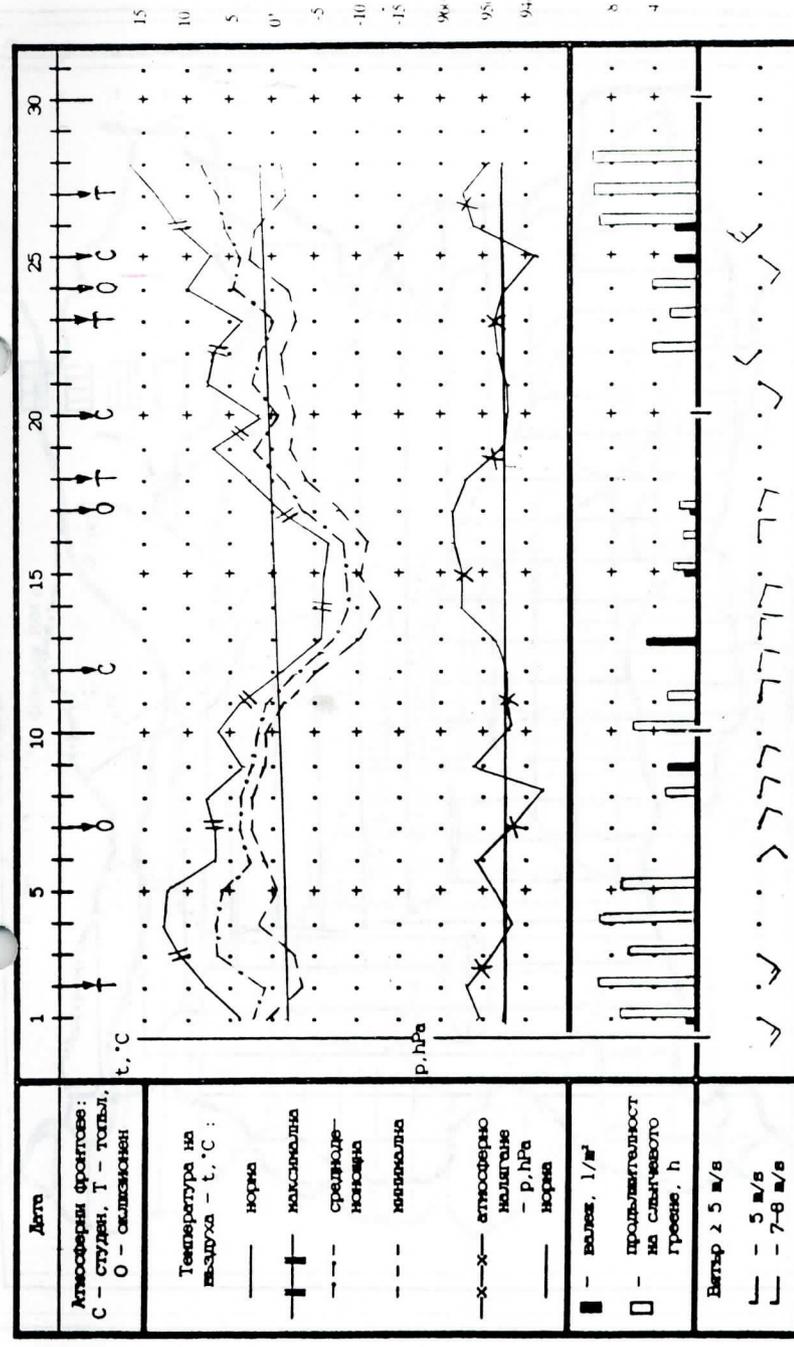
ФЕВРУАРИ 1994г.

4

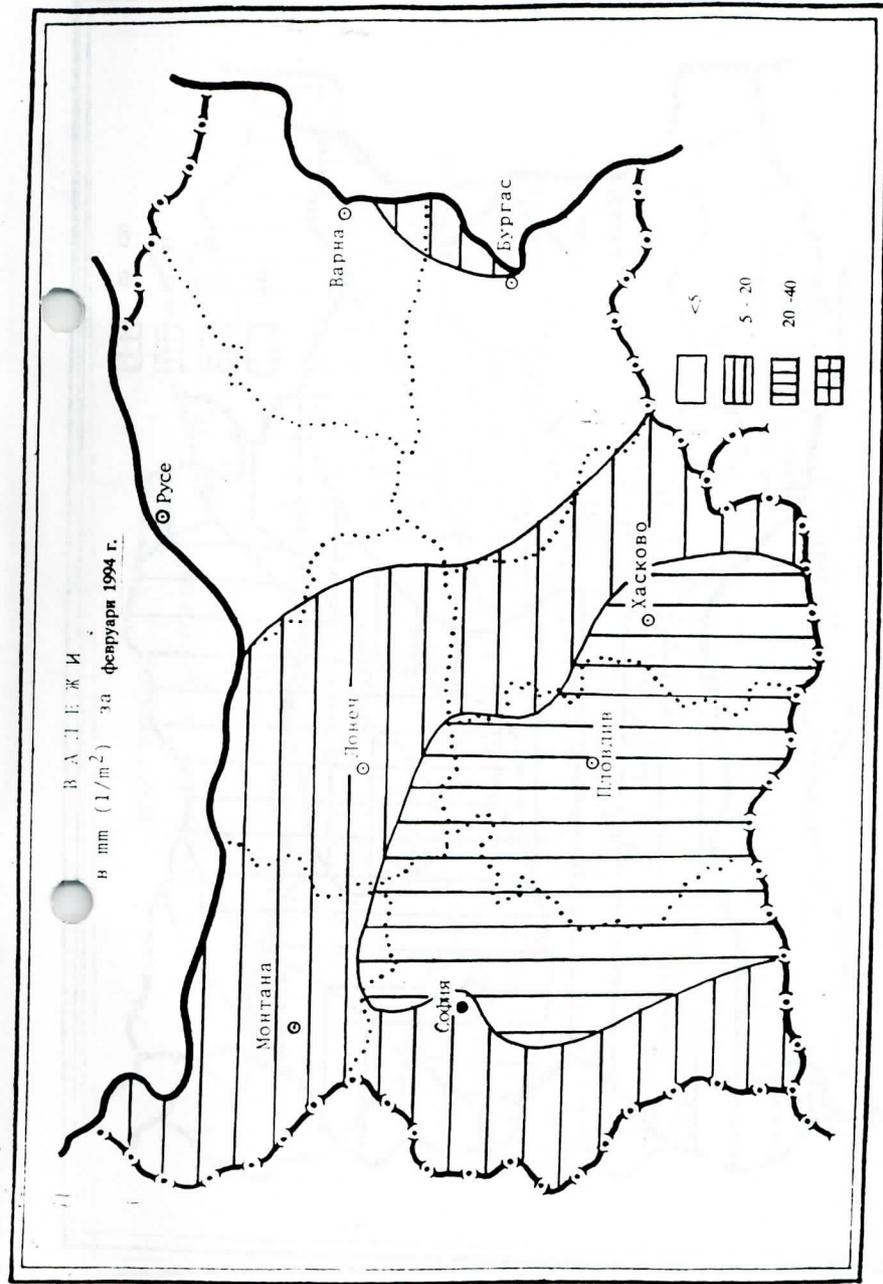
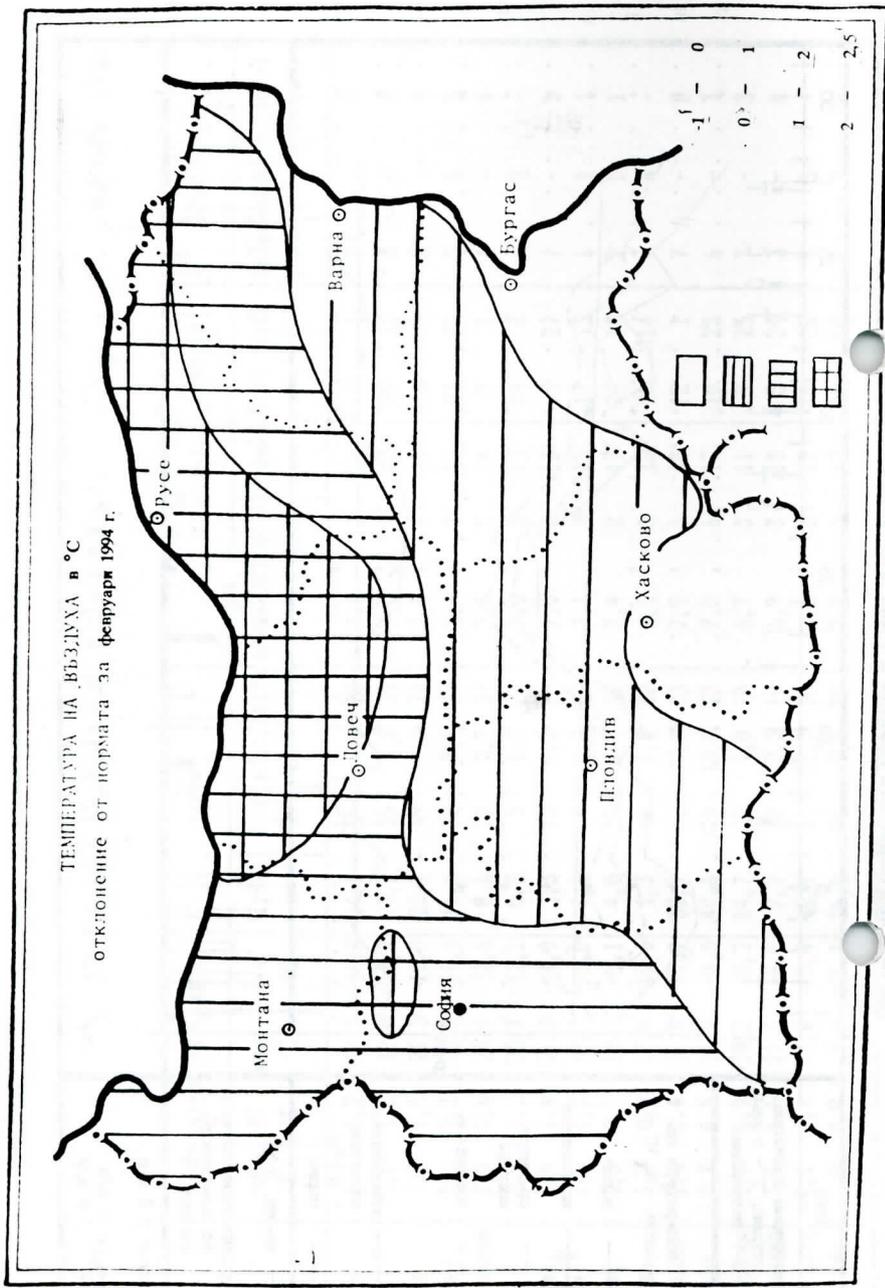
Станция	Температура на въздуха			Валеж			Средна облачност	Брой дни		Вятър		Брой дни с			
	средна °C	ΔT °C	макс. °C	сума мм	Q/Вп %	макс. дата мм		ясни мрачни	макс. дата м/с	вятър ≥14м/с	снежна покривка	вятър ≥14м/с	снежна покривка		
														мин. °C	мин. °C
София	1,1	1,2	18,2	14,6	50	4,3	21	7,4	1	16	9	1	5	-	9
Видин	1,7	1,3	19,0	13,2	35	5,5	21	7,0	2	13	20	13	4	1	8
Враца	1,7	1,1	21,2	20,2	49	14,0	21	7,3	4	18	14	3	5	1	9
Плевен	2,1	2,3	22,0	11,6	36	5,8	22	5,4	7	11	14	12	3	1	3
В. Търново	2,3	2,6	24,9	8,6	20	2,2	30	7,3	1	14	7	1	4	-	4
Русе	2,9	2,2	23,7	0,5	3	0,2	22	7,0	2	12	14	4	-	2	-
Добрич	1,4	1,4	21,0	3,3	10	1,2	19	7,0	3	13	9	27	1	-	5
Варна	3,0	0,5	17,2	1,6	6	1,3	22	7,1	3	15	17	13	1	1	1
Бургас	3,6	0,2	19,1	4,0	10	2,1	22	7,4	2	17	28	14	2	5	1
Сливен	3,2	0,4	17,4	1,3	2	0,8	22	6,6	3	10	20	14	-	4	-
Кърджали	2,4	-0,4	17,8	32,9	62	13,0	13	7,7	3	18	12	1	7	-	8
Пловдив	2,7	0,5	17,0	40,6	120	13,9	22	7,0	6	17	10	25	6	-	7
Сандански	5,4	0,9	18,3	14,7	38	4,0	10	6,7	3	11	9	25	7	-	3
Кърджали	3,3	1,6	21,0	7,2	17	2,2	10	6,9	3	13	5	24	3	-	6
вр. Мусала	-9,4	1,4	3,8	48,9	52	21,7	30	6,6	1	12	28	18	9	5	5
вр. Ботев	-7,8	0,8	5,4	36,6	54	8,5	30	7,2	2	12	20	18	9	7	28

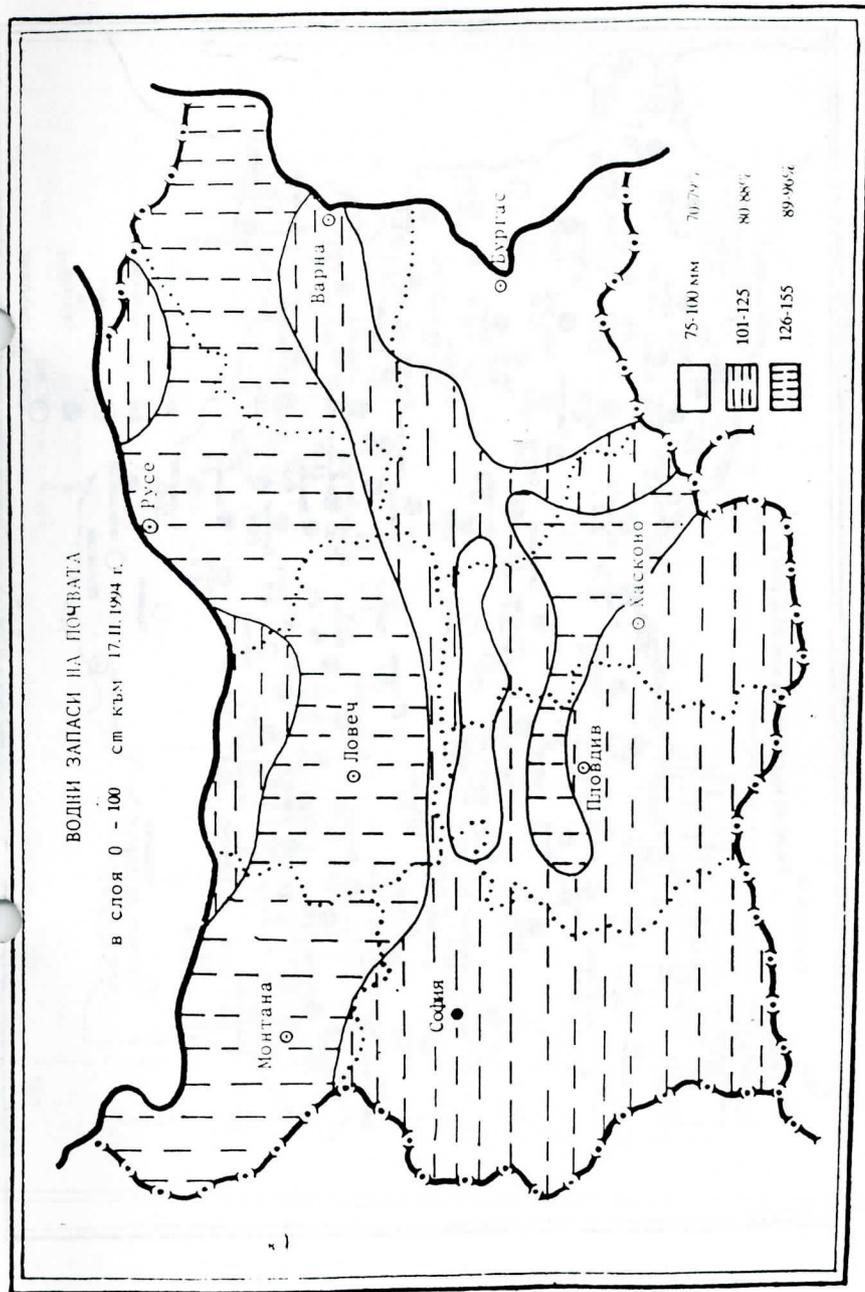
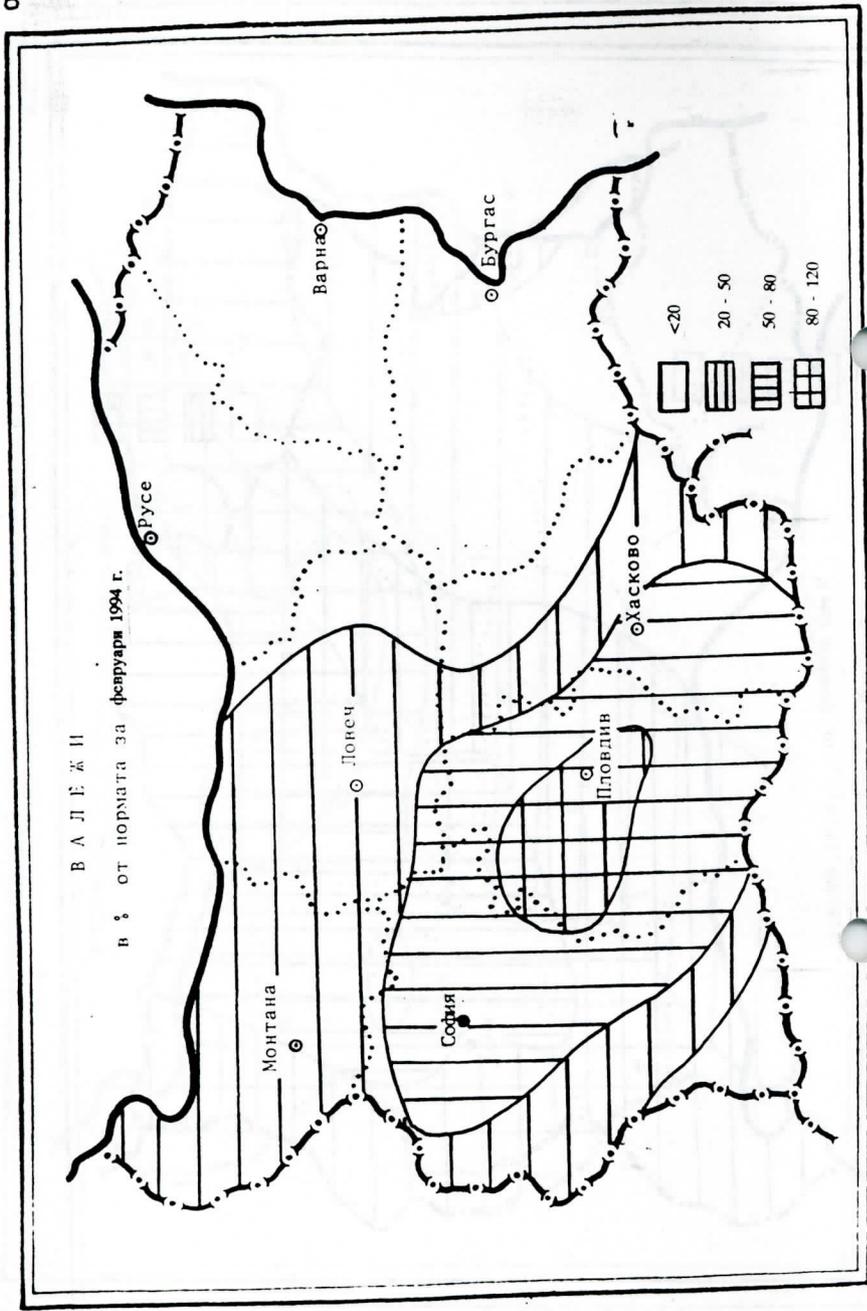
ΔT - Отклонение от месечната норма на температурата ; Q/Вп - Процент от нормата на месечната валежна сума.

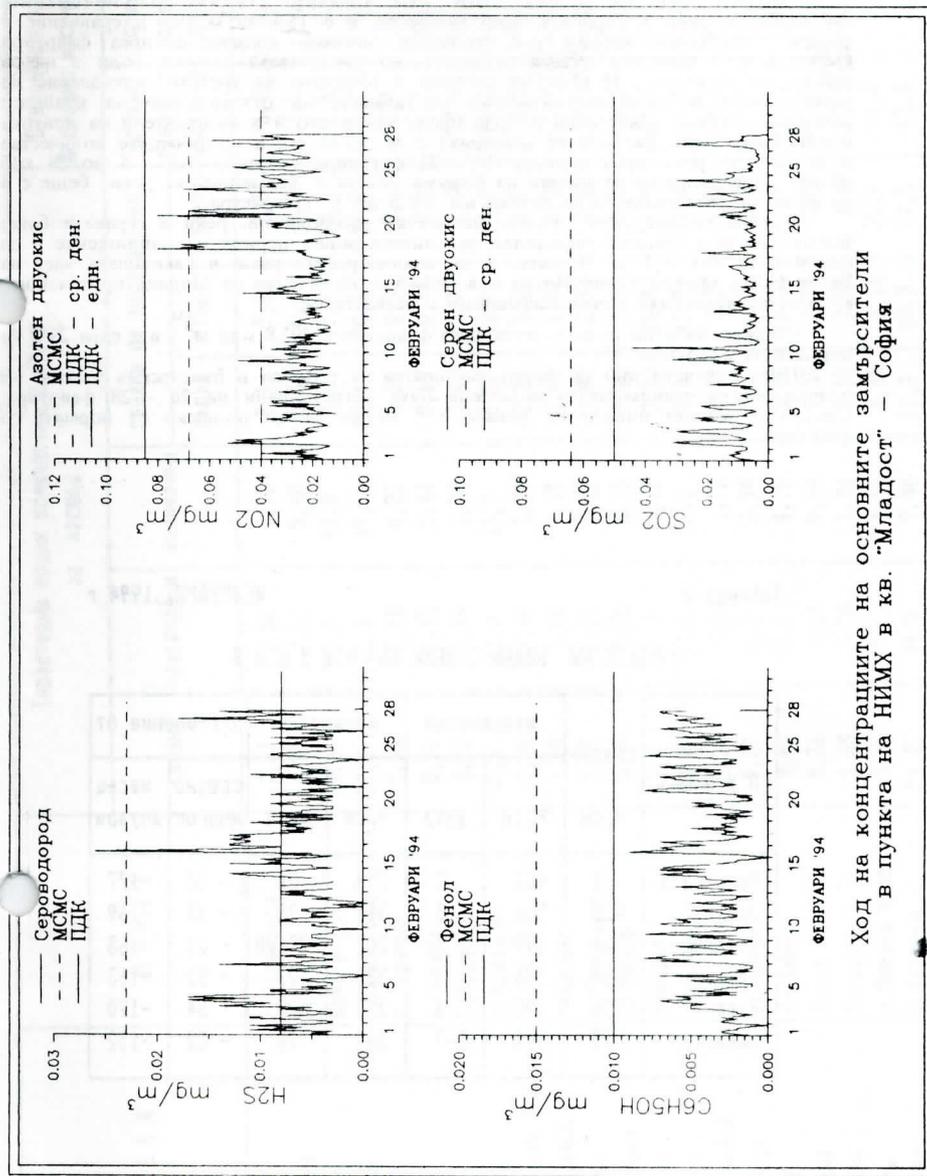
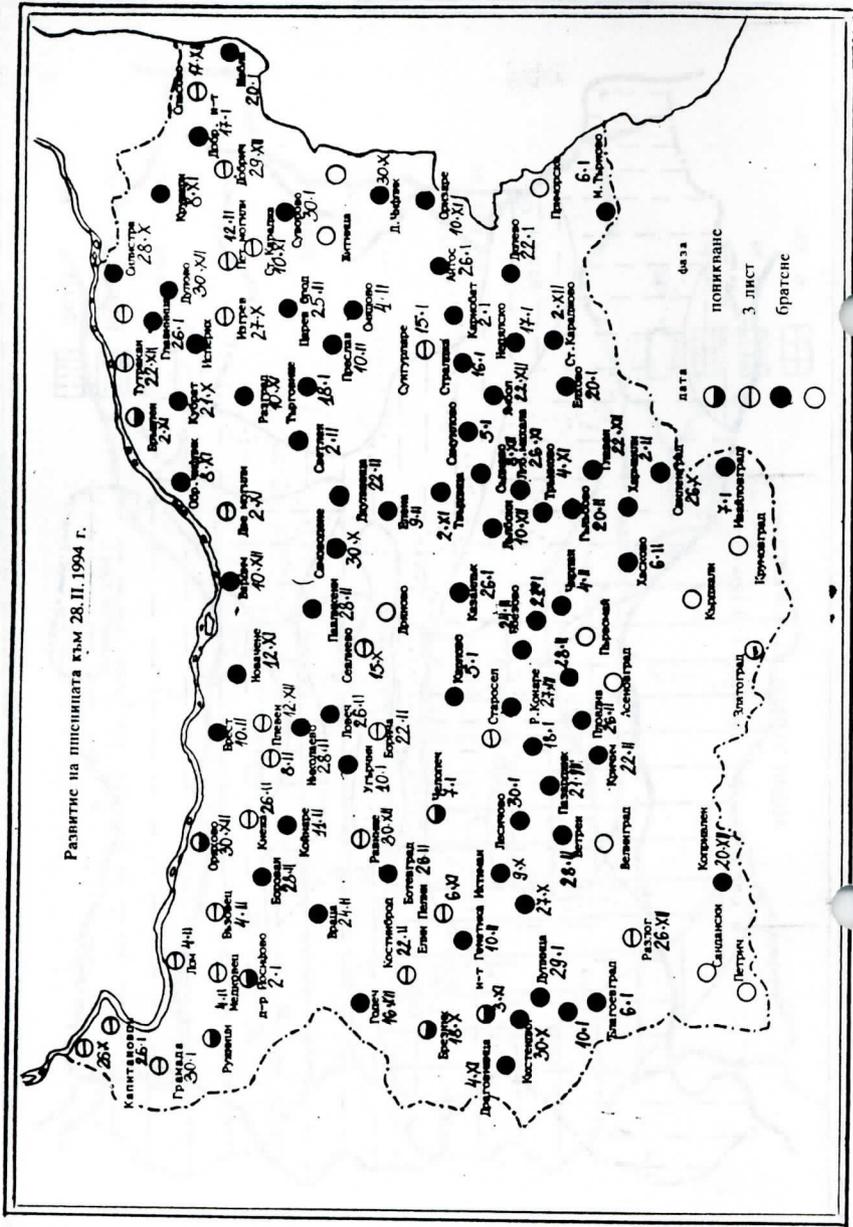
ХОД НА МЕТЕОРОЛОГИЧНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ В ОБИЯ ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 г.

5

Ход на концентрациите на основните замърсители в пункта на НИМХ в кв. "Младост" - София

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите наблюдавани реки в страната през февруари е с 16% по-малък в сравнение с януари. Малкото валежи със стопански значими количества през февруари временно и в повечето случаи несъществено увеличаваха речните води в някои райони на страната. В края на второто и началото на третото десетдневие на месеца беше наблюдавано известно увеличаване на оттока само на крайните югозападни реки. Нивата на р. Арда преди вливането ѝ в язовирите и на притока ѝ р. Върбица (при Джебел) се повишиха с 40 до 60 см, а протичащите количества вода по тези реки през периода 18 - 22 февруари се увеличиха с 5 до 28 куб метра. Повишението на нивата на Струма, Места и Харманлийска реки беше с 5 до 30 см, а увеличението на оттока им - с 5 до 17 куб метра.

В края на февруари оттокът на всички наблюдавани реки в страната беше значително под средния определен за многогодишен период на наблюдение - за повечето от тях с 3 до 10 пъти, а за черноморските реки, в равнинната част на Вит и Осъм, притоците на Янтра и в най-горното течение на Марица протичащи количества вода бяха почти несравними с нормите си.

Общият обем на речния отток през февруари е 291,8 млн m^3 и е едва 23% от нормата за февруари.

През повечето дни на февруари нивото на р. Дунав в българския участък се понижаваше и минимумите за месеца бяха регистрирани на 26 - 28 февруари. Средно за месеца нивото на реката е с 10 до 64 см по-ниско от нормата за февруари.

Таблица 2

ФЕВРУАРИ, 1994 г

ХАРАКТЕРНИ ВОДНИ СТОЕЖИ НА Р. Д У Н А В

П У Н К Т	средни Н, см	максимални		минимални		отклонение от	
		Н, см	дата	Н, см	дата	средно многог	месеца януари
Ново село	369	461	2	258	26	- 13	-177
Лом	428	506	3	319	26	- 13	-169
Оряхово	308	379	3	202	27, 28	- 10	-163
Свищов	313	376	4	222	27	- 51	-163
Русе	329	390	4	225	28	- 64	-170
Силистра	355	400	5-7	260	28	- 32	-152

Таблица 3

ХИДРОЛОГИЧЕН РЕЖИМ НА РЕКИТЕ

ФЕВРУАРИ, 1994 г.

РЕКА	П У Н К Т	Характерни водни количества $Q(m^3/s)$ за месеца				Отклонение на Q средно месечно		
		средни	максимални	минимални	спрямо средното многогод	спрямо предния месец		
Лом	с. Василевци	2,63	6,86	1,93	2,10	3,25	2,54	+ 0,48
		6,33	7,30	5,60	6,38	6,37	6,24	- 0,28
		12,6	15,0	11,0	12,4	12,4	13,0	- 0,40
Огоста	Нови Искър	20,3	22,4	19,2	20,4	20,6	19,9	- 0,40
		0,33	0,38	0,22	0,38	0,36	0,26	- 1,21
Искър	с. Ореховица	0,56	0,75	0,44	0,69	0,44	0,56	- 0,34
		2,52	3,44	2,30	2,40	2,77	2,38	+ 0,21
Вит	с. Търнене	15,5	17,0	13,0	16,5	16,0	14,0	- 0,20
		2,29	2,44	2,20	2,29	2,31	2,27	- 0,19
Осъм	с. Изгрев	1,44	2,00	1,28	1,60	1,42	1,29	- 0,63
		2,39	5,80	1,92	2,82	2,34	2,02	- 0,33
Янтра	Габрово	0,19	0,30	0,15	0,15	0,18	0,23	+ 0,04
		13,9	50,6	6,40	7,90	24,4	9,40	+ 4,33
Янтра	с. Каранци	38,0	63,2	27,0	29,4	42,2	42,4	+ 4,00
		2,20	2,80	1,73	1,97	2,27	2,34	+ 0,29
Русенски Лом	с. Поибрене	9,57	32,5	3,94	5,20	6,30	17,2	- 4,43
		9,80	26,6	4,76	5,70	6,31	17,4	- 4,70
Провадийска	г. Синдел	0,36	0,61	0,28	0,39	0,34	0,36	+ 0,43
		3,65	4,20	2,96	3,58	3,71	3,67	- 25,4
Камчия	с. Гроздьово	7,76	12,3	4,94	6,64	6,25	10,4	- 11,6
		11,0	14,0	9,40	10,3	10,3	12,5	- 42,8
Средецка	с. Проход							
Марица	Пловдив							
Марица	Харманли							
Тополница	с. Поибрене							
Върбица	с. Джебел							
Арда	Вехтино							
Тунджа	Павел баня							
Тунджа	Елхово							
Места	м. Момина кула							
Струма	с. Крушник							

Директор НИМХ проф. д-р Вл. Шаров
Телефон 88-03-80 Факс 88-44-94
Телефони: ц-ла 72-22-71/75

Секция "Прогнози" в.236, дир.72-23-63
Секция "Климатология" в.262
Секция "Дългосрочни прогнози" в.267
Секция "Агропрогнози" в.230
секция "Замърсяване" в.228

Подготвили материалите за броя
Част I Г.Петрова, к.г.н. Л.Латинов
Част II Н.Витанов, Р.Величкова
Част III Е.Бъчварова
Част IV Г.Здравкова
Част V М.Мачкова

Редактор и компютърна подготовка Б. Калчева
Технически редактор М.Пашалийски
Формат 70x100/16
поръчка - служебна
Тираж 25

Печатница при НИМХ
1784 София, "Цариградско шосе" 66